

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

N 2 4 1 5 5 1 3 1

9.
razred

Ponedeljek, 13. maj 2024 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik, svinčnik 2B, komplet barvnih svinčnikov, radirko in šilček. Preizkusu je priložena dvostranska barvna priloga.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 9. razredu

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preizkus ima dva dela. V prvem delu reši posamezne naloge, v drugem delu pa izdelaj likovno nalogu.

Vsako nalogo reši v predvideni prostor znotraj okvirja.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj ali zradiraj in pravilnega napiši oziroma nariši na novo.

Svinčnik 2B uporabljal samo za risanje in načrtovanje, barvne svinčnike pa le pri nalogah, pri katerih je to posebej dovoljeno.

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni pozneje. Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Zaupaj vase in s svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 22 strani, od tega 3 prazne in 2 strani barvne priloge.

N 2 4 1 5 5 1 3 1 0 2

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

3/22

Prazna stran

OBRNI LIST.

PRVI DEL

1. Umetnik je upodobil prizor iz vsakdanjega življenja ljudi. Kako imenujemo upodobljen likovni motiv? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Krajina.
- B Družinski portret.
- C Tihozitje.
- D Žanr.

(1 točka)

2. Oglej si sliko 10 v barvni prilogi in reši nalogu.

Umetnik je na sliki uporabil različne prostorske ključe. Kateri prostorski ključ prevladujejo na sliki? Obkroži črko pred tremi pravilnimi odgovori.

- A Stopnjevanje velikosti oblik.
- B Delno prekrivanje.
- C Ptičja perspektiva.
- D Nizanje v višino.
- E Prostorski plani.
- F Obrnjena perspektiva.

(3 točke)

3. Oglej si sliko 10 v barvni prilogi in reši nalogu.

Umetnik je pri upodobitvi motiva uporabil določeno obliko kompozicije. Katero obliko kompozicije prepoznaš na sliki? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Navpična kompozicija.
- B Vodoravna kompozicija.
- C Trikotna kompozicija.
- D Diagonalna kompozicija.

(1 točka)

N 2 4 1 5 5 1 3 1 0 5

4. Oglej si sliko 10 v barvni prilogi in reši nalogu.

Umetnik je z barvami na sliki ustvaril občutek globine prostora. Katera dva načina uporabe barv prevladujeta? Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Koloristična perspektiva.
- B Tonsko stopnjevanje barve.
- C Zračna perspektiva.
- D Nasprotje barve k barvi.
- E Toplo-hladno nasprotje.

(2 točki)

5. Umetnik je za upodobitev prizora na sliki uporabil približno 1/3 oranžne in 2/3 modre barve. Kako imenujemo to barvno nasprotje? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Svetlo-temno barvno nasprotje.
- B Neuravnoteženo barvno nasprotje.
- C Količinsko barvno nasprotje.
- D Kakovostno barvno nasprotje.

(1 točka)

6. Kako imenujemo izrazito barvit, slikovit način slikanja, pri katerem uporabljamo in nanašamo drugo ob drugo predvsem čiste, tople in hladne barve? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Koloristično slikanje.
- B Čisto slikanje.
- C Tonsko slikanje.
- D Slikanje s sorodnimi barvami.

(1 točka)

7. Oglej si sliko 11 v barvni prilogi in reši nalogu.

Umetnik je na sliki ustvaril občutek globine prostora. Kako imenujemo tak način uporabe barv? Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Količinsko barvno nasprotje.
- B Komplementarno barvno nasprotje.
- C Svetlo-temno barvno nasprotje.
- D Zračna perspektiva.
- E Svetljena perspektiva.

(2 točki)

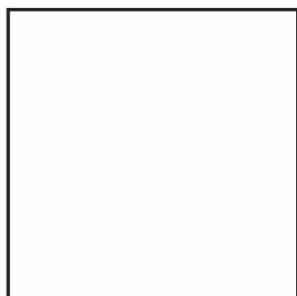
8. Dokončaj risbo po pravilih linearne perspektive, tako da:

- a) narišeš bežiščnice v bežišče B1 na horizontu,
- b) dokončaš risbo kvadra.

Riši s svinčnikom.

HORIZONT

B1

8.a	1 točka
8.b	1 točka

N 2 4 1 5 5 1 3 1 0 7

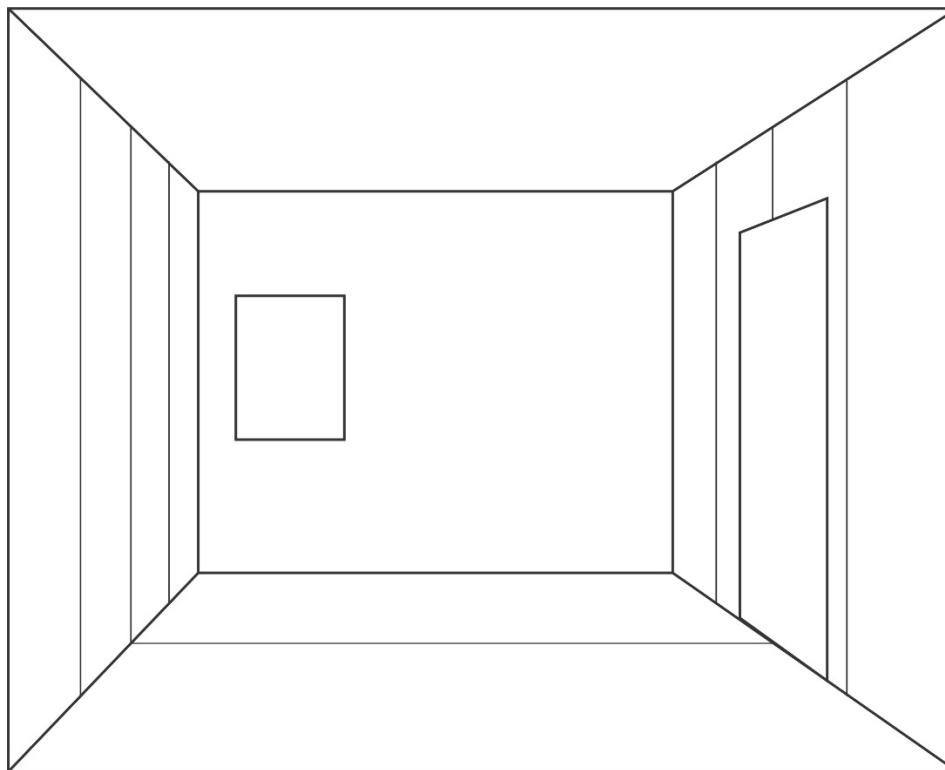
7/22

9. V spodnjem okvirju je narisani notranji prostor v linearni perspektivi. Na desni steni so že narisana vrata, na zadnji steni je okno. Na stenah so v navpičnem vzorcu narisane tapete, na tleh so delno narisane talne oblage.

Risbo dopolni tako, da:

- a) dodaš vseh pet bežičnic,
- b) narišeš in označiš horizont (h),
- c) risbo talnih oblog dokončaš tako, da se oblage ujemajo s smerjo poteka tapet na steni,
- d) talne oblage pobaraš tako, da pri prikazovanju globine prostora uporabiš koloristično perspektivo.

Riši s svinčnikom. Pri barvanju uporabi barvne svinčnike.

9.a	1 točka
9.b	1 točka
9.c	1 točka
9.d	1 točka

10. Oglej si sliko 1 in reši nalogo.

Slika 1: Alexander Calder: Tri tipalke

Kako imenujemo kipe, katerih sestavni deli se lahko premikajo? Odgovor napiši na črto.

(1 točka)

N 2 4 1 5 5 1 3 1 0 9

9/22

11. Oglej si sliko 2 in reši nalogu.

Slika 2: Jorge Oteiza: *Campo de Volantin 1*, Bilbao

S katerimi likovnimi pojmi lahko opišeš kip na sliki? Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Gibljivi kip.
- B Nepredmetni kip.
- C Predmetni kip.
- D Arhitekturni kip.
- E Abstraktni kip.

(2 točki)

12. Oglej si sliko 2 pri nalogi 11 in reši nalogu.

Kateri kiparski prostor, ki ga zaseda kip, prevladuje? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Negativen (prazen) prostor.
- B Relief.
- C Pozitiven (poln) prostor.
- D Gmota (masa).

(1 točka)

13. Oglej si slike 3 in 4 ter reši nalogo.

Slika 3: Carsten Höller: Soba z navzdol obrnjenimi mušnicami

Slika 4: Antoni Gaudí: Park Güell Lizard, Barcelona

Katerega od naštetih pojmov oblikovanja v tridimenzionalnem prostoru lahko povežeš s posameznim kipom?

Na črto pred kipom napiši črko pojma, ki ga lahko povežeš s kipom na sliki.

KIPA: POJMI OBLIKOVANJA V TRIDIMENZIONALNEM PROSTORU:

☐ kip na sliki 3	A kiparstvo v arhitekturi
☐ kip na sliki 4	B mala plastika
	C votli kip
	D industrijska keramika
	E instalacija

(2 točki)

N 2 4 1 5 5 1 3 1 1 1

11/22

14. Oglej si arhitekturo na sliki 5 in reši nalog.

Slika 5: Narodna galerija, Ljubljana

Katero obliko kompozicije vidimo na arhitekturi na sliki? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Asimetrično.
- B Piramidalno.
- C Simetrično.
- D Navpično.

(1 točka)

15. Oglej si sliko 6 in reši nalogu.

Slika 6: Steklena piramida na trgu pred muzejem Louvre v Parizu, Francija

Katere arhitekturne pojme lahko povežeš s stekleno piramido na sliki? Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Arkade.
- B Obok.
- C Lupina.
- D Konstrukcija.
- E Stebri.

(2 točki)

16. Oglej si sliko 6 pri nalogi 15 in reši nalogu.

Katero vrsto gradnje je uporabil arhitekt pri zasnovi steklene piramide? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Scensko.
- B Masivno.
- C Sakralno.
- D Skeletno.

(1 točka)

N 2 4 1 5 5 1 3 1 1 3

13/22

17. Preberi trditvi in obkroži DRŽI, če je trditev pravilna, oziroma NE DRŽI, če trditev ni pravilna.

Urbanist načrtuje širši mestni prostor s stavbami, ulicami in trgi.

DRŽI   NE DRŽI

Krajinski arhitekt načrtuje zasaditev mestnih parkov.

DRŽI   NE DRŽI

(2 točki)

18. Oglej si sliko 7 in reši nalogu.

Slika 7: Ervin Kralj: Ex libris za patra Felicijana Jožeta Pevca, linorez

Na sliki je izdelek, ki ga imenujemo ex libris. Obkroži črko pred trditvijo, ki pravilno opisuje, kaj je ex libris.

- A Ex libris je s posebnim tiskarskim strojem natisnjen na ovitku knjige.
- B Ex libris je kartonček za označevanje prebranih strani v knjigi.
- C Ex libris pomeni iz knjige oziroma iz moje knjižnice.
- D Ex libris je okrašena črka, s katero polepšamo besedilo v knjigi.

(1 točka)

19. Grafične tehnike ločimo glede na vrsto tiska. Kaj je značilnost posamezne vrste tiska?

Na črto pred vrsto tiska napiši črko njene značilnosti.

VRSTI TISKA: ZNAČILNOSTI:

☐ visoki tisk	A Matrica se odtiskuje tako, da se barva najprej vtre v globino.
☐ globoki tisk	B Tiskamo z laserskim tiskalnikom.
	C Matrica ostane brez vdolbin, vse je v isti ravnini.
	D Matrica je na okvirje napeto posebno blago, na katerem je izdelana šablona motiva.
	E Tiskamo obarvane zgornje, neizrezane površine matrice.

(2 točki)

N 2 4 1 5 5 1 3 1 1 5

15/22

20. Oglej si slike 8 in 9 ter reši nalogu.

Slika 8: Jasmina Nedanovski:
Rada ima roza

Slika 9: Marjan Pogačnik: Deklica s harmoniko

Na slikah sta grafiki izdelani v različnih grafičnih tehnikah.

Na črto pred številko slike napiši črko grafične tehnike, v kateri je izdelana grafika na sliki.

SLIKI:

- grafika na sliki 8
 grafika na sliki 9

GRAFIČNE TEHNIKE:

- A kolagrafija
B linorez
C suha igla
D sitotisk
E akvatinta

(2 točki)

21. Kako imenujemo grafiko, pri kateri vizualno sporočilo po dogovoru z naročnikom pripravi grafični oblikovalec, grafiko pa praviloma natisnejo v tiskarni? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Visoka kolagrafija.
B Globoka jedkanica.
C Umetniška grafika.
D Industrijska grafika.

(1 točka)

OBRNI LIST.

DRUGI DEL**LIKOVNA NALOGA**

22. Znotraj okvirja na naslednji strani izdelaj likovno nalogo:

Upodobi drevored tako, da boš pri prikazovanju globine prostora uporabil dva prostorska ključa: linearno perspektivo in delno prekrivanje. Motiv lahko popestriš z različnimi predmeti (klop, prometni znak, koš za smeti ...).

Riši s svinčnikom. Skušaj čim bolj izrabiti možnosti in učinke, ki jih omogoča svinčnik.

Pri risanju bodi čim bolj izviren.

22.a	Problem	5 točk
22.b	Tehnika	5 točk
22.c	Motiv	5 točk

Skupno število točk: 50

Tukaj ne piši/riši.

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

17/22

Viri:

- Slika 1: Karim, S. (2011). Velike umetnine za male umetnike, str. 66. Ljubljana, Mladinska knjiga.
- Slika 2: https://commons.wikimedia.org/wiki/Jorge_Oteiza. Pridobljeno: 10. 1. 2024.
- Slika 3: Tacol, T., Frelih, Č., Muhovič, J., Zupančič, D. (2013). Likovno izražanje 9. Učbenik za 9. razred osnovne šole, str. 68. Ljubljana, Debora.
- Slika 4: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Reptil_Parc_Guell_Barcelona.jpg. Pridobljeno: 8. 12. 2014.
- Slika 5: <https://www.apiarhitekti.si/wp-content/uploads/2017/06/apiarhitekti-narodna-galerija-017.jpg>. Pridobljeno: 7. 12. 2022.
- Slika 6: <https://imageio.forbes.com/specials-images/dam/imageserve/992231080/960x0.jpg?format=jpg&width=960>. Pridobljeno: 22. 2. 2023.
- Slika 7: Duh, M., Pavlovec, R. (1997). Ekslibris in knjiga. Gradivo simpozija, str. 44. Maribor, Pedagoška fakulteta; Ljubljana, Društvo Exlibris Sloveniae.
- Slika 8: <https://www.nova-uni.si/dejavnosti/galerija-nove-univerze/8-razstava-graficnih-del-jasmine-nedanovski-rada-ima-roza/>. Pridobljeno: 10. 1. 2024.
- Slika 9: <https://eucbeniki.sio.si/lum8/2262/index2.html>. Pridobljeno: 7. 12. 2024.

Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

19/22

Prazna stran

Prazna stran

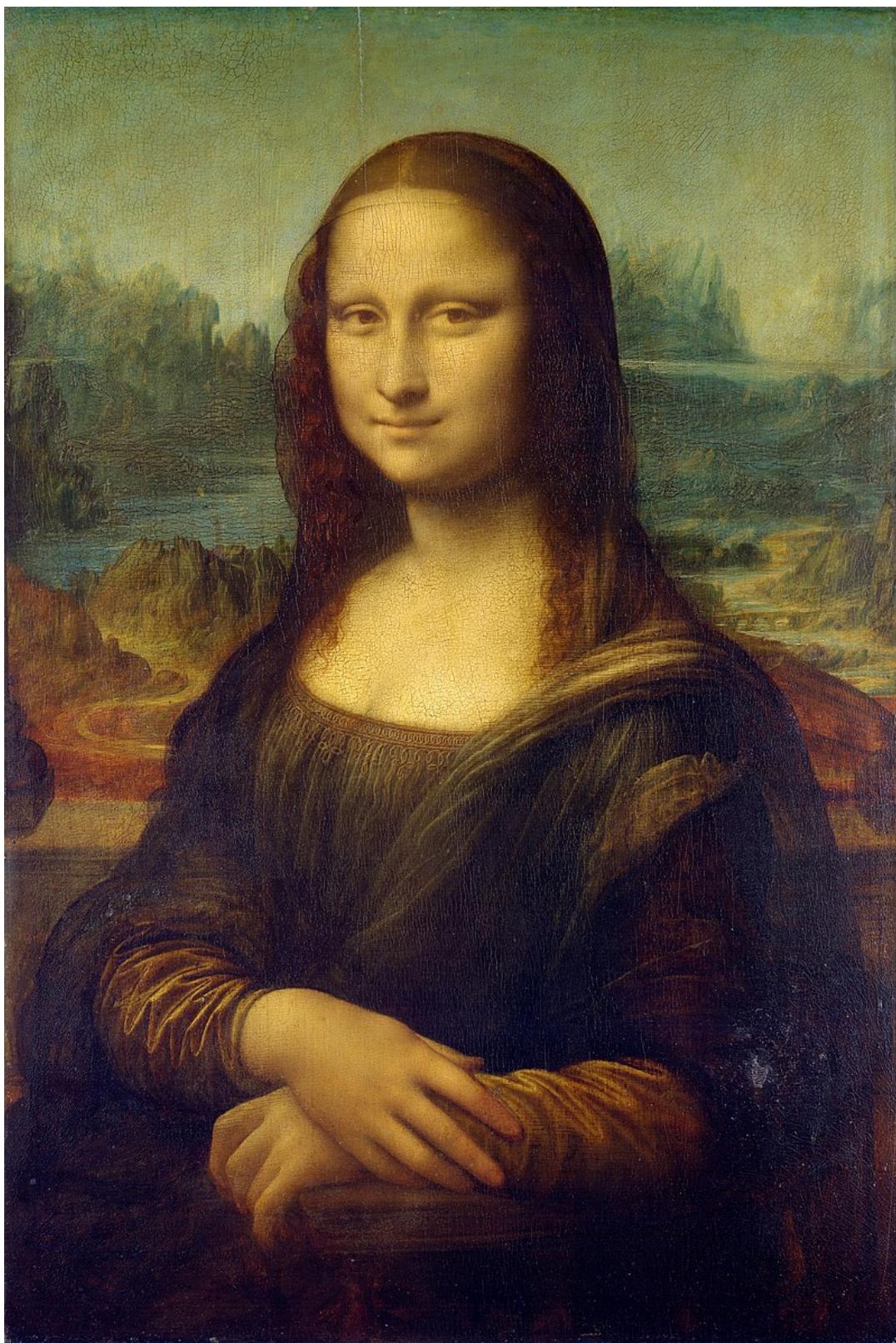
Tukaj ne piši. Tukaj ne piši.

Barvna priloga

Slika 10: Paul Cézanne: Kopalke

Slika 11: Leonardo da Vinci: Mona Liza

Viri:

Slika 10: [https://sl.wikipedia.org/wiki/Kopalci_\(C%C3%A9zanne\)#/media/Slika:Paul_C%C3%A9zanne,_French_-_The_Large_Bathers_-_Google_Art_Project.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Kopalci_(C%C3%A9zanne)#/media/Slika:Paul_C%C3%A9zanne,_French_-_The_Large_Bathers_-_Google_Art_Project.jpg). Pridobljeno: 8. 11. 2023.

Slika 11: https://sl.wikipedia.org/wiki/Mona_Liza#/media/File:Mona_Lisa,_by_Leonardo_da_Vinci,_from_C2RMF_retouchedit.jpg. Pridobljeno: 7. 12. 2022.